

V. 43 Vasištha vysvětluje Rámovi, proč uctívat své Já.

RÁMA se zeptal: Svatý muži, řekl jsi, že Prahláda získal osvícení z milosti boha Višnu. Jestliže však všeho dosahujeme vlastním úsilím, proč potom Prahláda nemohl získat osvícení i bez boží milosti?

VASIŠŤHA odpověděl: Vše, co Prahláda získal, nebylo jinak než vlastním úsilím, Rámo. Višnu je Já a Já je Višnu, rozdíl je jen ve slovech. A právě Já samo v sobě vyvolalo u Prahlády oddanost k bohu Višnu. Prahláda od boha Višnu, jenž je jeho vlastním Já, získal dar dotazování se na Já a díky dotazování nakonec dosáhl poznání Já. Někdy člověk získá poznání Já skrze dotazování, ke kterému došel vlastním úsilím, a jindy je osvícení získáno tak, že se vlastní úsilí projeví jako oddanost bohu, který je zároveň samotným Já.

Někdo může boha Višnu uctívat dlouhou dobu a s upřímnou oddaností, ale Višnu neobdaří osvícením člověka, který nemá poznání Já. Nejlepším prostředkem k získání poznání je dotazování se na Já. Uctívání či milost mají jen druhotný význam. Proto získej vládu nad svými smysly a duchovní praxí, vykonávanou z celého srdce, veď svou mysl cestou dotazování se na Já. Pomocí vlastního úsilí překroč oceán projeveného světa a dosáhni druhého břehu.

Domníváš-li se, že lze boha Višnu poznat bez vlastního úsilí, proč by pak Višnu k sobě nepozvedl ptáky či zvěř? Kdyby platilo, že *guru* může duchovně povznést kohokoli a není třeba vlastní úsilí, proč to potom *guru* neudělá s velbloudem či býkem? Ne, dosáhnout něčeho můžeme nikoli pomocí boha, *guru*, peněz či jiných prostředků, ale pouze vlastní snahou o ovládnutí mysli. Čeho nelze dosáhnout ovládnutím mysli spojeným s neutrálností, tedy osvobozením od všech sklonů a podmínek, toho nelze ve třech světech dosáhnout ani žádnými jinými prostředky.

Uctívej proto Já skrze Já, miluj Já skrze Já, hled na Já skrze Já a buď ustálen v Já skrze Já. Uctívání boha Višnu bylo vytvořeno proto, aby dělali něco dobrého ti, kteří se odvrátili od studia písem, vlastního úsilí i dotazování se na Já. Odhodlané a vytrvalé vlastní úsilí a pátrání po Já je nejlepší, ale pokud tu není, jsou doporučeny jiné formy uctívání. Je-li tu plné ovládnutí smyslů, k čemu je uctívání? A k čemu je uctívání, jestliže tu plné ovládnutí smyslů není? Bez dotazování se na Já a s tím spojeného vnitřního klidu nejsou oddanost Bohu ani poznání Já možné. Věnuj se proto dotazování se na Já a cvičení, jež tě zbaví rozptylování, a takovým způsobem uctívej Já. Pokud se ti to podaří, dosáhl jsi dokonalosti. Jestliže ne, pak nejsi víc než neukázněná opice.

VASIŠŤHA pokračoval: Uctíváš-li boha Višnu a jiné bohy, proč stejně tak neuctíváš své vlastní Já? Višnu přebývá ve všem jako nejniaternější Bytí všeho. Jen ti poslední se odvracejí od toho, co je uvnitř, a hledají boha vně. Původní příbytek boha Višnu se nachází

v jeskyni srdce, ve skrytu duše každé bytosti. Tam je jeho věčné tělo. Jeho vnější podoba spojená s lasturou, diskem či kyjem je jen druhotná forma Já. Kdo se odvrací od základní Skutečnosti a honí se za vedlejšími aspekty, je jako ten, kdo odmítl prověřený lék a marně usiluje o vyléčení pomocí jiných prostředků. Kdo není schopen s jednobodovou zaměřeností rozjímat o všeprostupujícím Já, a není tedy ani schopen získat poznání Já, nechť se zabývá uctíváním vnějších forem boha Višnu. Úsilím vloženým do tohoto uctívání se mysl postupně očistí, a je-li tato činnost doprovázena inteligencí a poznáním, vzejde časem v srdci člověka radost a mír, a člověk tak dozraje pro poznání Já. Ve skutečnosti proces dozrávání vychází z Já a to, čemu se říká uctívání boha Višnu, není nic jiného než uctívání Já.

Všechna požehnání získaná od boha Višnu jsou ve skutečnosti dary samotného Já tomu, kdo provádí dotazování se na podstatu Já. Podobně jako je země základem pro rozmanitou potravu, je pochopení a ovládnutí vlastní mysli základem všech rozmanitých cvičení a z nich zdánlivě plynoucích požehnání. Ve skutečnosti jiná cesta než ovládnutí mysli není možná ani při orání pole či zpracování kamene.

Člověk se může tisíce let točit v koloběhu zrození a smrti a neskončí to do té doby, dokud plně neovládne svou mysl, tak aby se dostala do stavu nejvyššího klidu a míru. Nikdo ve třech světech, žádný bůh, ani trojice Brahmá, Višnu a Šiva, nespasí člověka od trápení vzpurné mysli.

Proto se, Rámo, oprostí od všech iluzorních objektů světa, ať už se jeví uvnitř nebo vně tebe. Rozjímej o Vědomí jako jediné Skutečnosti, tak aby mohl být koloběh zrození ukončen. Vzdej se rozdělování na subjekt a objekt, vzdej se všech pojmů a vjemů a budeš zakoušet čiré Vědomí, jež je esencí všeho, co existuje. Rozjímej o neměnném Vědomí, jež je neomezené. Takovým způsobem překročíš oceán projeveného světa a opakovaných zrození.